

Regio Deal Het Hogeland

Partijen:

1. De Minister van Volkshuisvesting en Ruimtelijke Ordening, M.C.G. Keijzer, hierna te noemen: VRO;
2. De Minister van Binnenlandse Zaken en Koninkrijksrelaties, J.J.M. Uitermark, hierna te noemen: BZK;
3. De Staatssecretaris Herstel Groningen, E. van Marum, hierna te noemen: HG/BZK;
4. De Minister van Sociale Zaken en Werkgelegenheid, Y.J. van Hijum, hierna te noemen: SZW;
5. De Minister van Justitie en Veiligheid, D.M. van Weel, hierna te noemen: JenV;

Partijen genoemd onder 1 tot en met 5, ieder handelend als bestuursorgaan en als vertegenwoordiger van de Staat der Nederlanden, hierna samen te noemen: het Rijk;

6. Het college van burgemeester en wethouders van de gemeente Het Hogeland, namens deze: Henk Jan Bolding, Burgemeester genoemd en handelend in zijn hoedanigheid van bestuursorgaan en hierna te noemen: gemeente Het Hogeland;

Partij genoemd onder 6 handelend in hoedanigheid van bestuursorgaan hierna te noemen: Regio;

Alle Partijen hierna allen tezamen te noemen: Partijen.

Partners:

- Mensenwerk Het Hogeland;
- Stichting Groninger Dorpen;
- Instituut Publieke Waarden;
- Aletta Jacobs School of Public Health;
- SBE (Samenwerkende Bedrijven Eemsregio);
- Ondernemersplatform Het Hogeland;
- Gebiedscoöperatie Het Hogeland;
- Stuurgroep Lokaal Educatieve Agenda (LEA).

De Partners en de gemeente Het Hogeland hierna samen te noemen: de Regio, Maatschappelijke Coalitie of Maatschappelijke Coalitie Sociaal Domein Het Hogeland.

Begripsbepaling:

In dit convenant wordt verstaan onder:

- *Regio Deal*: convenant dat door de minister van Volkshuisvesting en Ruimtelijke Ordening, eventueel een andere minister/staatssecretaris en één of meer regionale Partijen is gesloten om de kwaliteit van leven, wonen en werken van inwoners en ondernemers in een regio te verbeteren;
- *Regio Envelop*: het bedrag van € 900 miljoen dat het kabinet Rutte IV beschikbaar heeft gesteld om in de periode van 2022 - 2025 nieuwe Regio Deals af te sluiten;
- *Regiokassier*: publieke regionale Partij, zijnde een provincie, gemeente of openbaar lichaam als bedoeld in artikel 8, eerste lid, van de Wet gemeenschappelijke regelingen of een van de openbare lichamen Bonaire Sint-Eustatius of Saba, die ten behoeve van de uitvoering van de Regio Deal de taak van kassier vervult of zal vervullen;
- *Regionale private financiering*: voor de uitvoeringsactiviteiten van de Regio Deal beschikbaar gestelde financiële bijdragen of bijdragen in natura van een private regionale Partij;
- *Regionale publieke financiering*: voor de uitvoeringsactiviteiten van de Regio Deal beschikbaar gestelde financiële bijdragen of bijdragen in natura van een publieke regionale Partij, niet zijnde een specifieke uitkering, opdracht of subsidie van het Rijk;

- *Specifieke uitkering ten behoeve van de uitvoeringsactiviteiten Regio Deals*: betreft de specifieke uitkering waarin de juridische- en financiële kaders en verplichtingen voor het toekennen van de rijksmiddelen uit de Regio Envelop aan een regiokassier door het Rijk staan.
- *Partner*: organisatie die betrokken is bij de Regio Deal door Partijen, maar de Deal niet ondertekent en waarvoor geen specifieke actie in deze overeenkomst kan staan;
- *Nij Begun*: een aanpak vanuit de kabinetsreactie op de parlementaire enquête over de gaswinning met daarin langjarige financiering (30 jaar) in het kader van het herstel van Groningen en Noord-Drenthe en de ontwikkeling van het toekomstperspectief van de regio;
- *Quadruple Helix*: samenwerkingsmodel binnen het maatschappelijk domein waarin overheid, onderwijs, ondernemers en inwoners streven naar toekomstbestendigheid van dit domein doormiddel van technische en maatschappelijke innovaties;
- *Memorandum van Overeenstemming (MoU)*: Een overeenkomst tussen de gemeente Het Hogeland, als een van de Partijen in de Regio Deal, en de Partners in de Regio Deal. In deze MoU worden met elke Partner de gezamenlijke voornemens en samenwerking vastgelegd (en kan een en ander worden toegevoegd gedurende de looptijd van de Regio Deal).
- *Samenredzaamheid*: het vermogen van mensen om zich zoveel mogelijk te redden met behulp van vrienden, burens, familie en vrijwilligers in een daartoe ondersteunende samenwerking met de Maatschappelijke Coalitie.
- *Nieuw Samenspel*: een lerende aanpak van de Maatschappelijke Coalitie Sociaal Domein het Hogeland om te komen tot een andere manier van samenwerken binnen het Sociaal Domein en die beoogt effectief bij te dragen aan zowel gemeenschapszin en samenredzaamheid als het welbevinden van de inwoner van de regio.

Algemene overwegingen

1. Rijk en Regio werken samen in Regio Deals aan complexe, regionale opgaven gericht op het vergroten van de kwaliteit van leven, wonen en werken in de Regio ('brede welvaart').
2. Regio Deals beogen de samenwerking tussen overheden, onderwijs, bedrijven, maatschappelijke organisaties en inwoners in de Regio en tussen Rijk en Regio te versterken.
3. Voor de Regio Deals zijn middelen beschikbaar uit de Regio Envelop, waarbij vanuit het partnerschap vertrekpunt is dat de Rijksbijdrage gepaard gaat met minimaal eenzelfde bijdrage aan regionale (publieke en/of private) financiering.
4. De Regio Deals onderscheiden zich door haar integrale en gezamenlijke programmatische aanpak met lerend en adaptief karakter en met financiering van zowel Rijk als Regio van reguliere beleidsinstrumenten.
5. De Regio Deals zijn bedoeld als een tijdelijke impuls voor regionale ontwikkeling met een duurzaam effect, waarbij geleerde lessen en structurele exploitatiekosten van lange termijn investeringen worden geborgd.
6. De middelen uit de Regio Envelop voor de Regio Deals vijfde tranche worden door VRO beschikbaar gesteld als specifieke uitkering op grond van het Besluit Specifieke uitkering Regio Deals vierde, vijfde en zesde tranche.

Specifieke overwegingen

Kenmerk Regio

1. Op Het Hogeland, een gemeente in het noorden van de provincie Groningen, is de saamhorigheid en de samenredzaamheid in de (52) dorpen van oudsher groot. Dat is echter geen blijvend gegeven. Opgaven als vergrijzing en vershraling van voorzieningen hebben een groot effect op de saamhorigheid en samenredzaamheid. In het wapen van de gemeente staat 'ex undis' (uit de golven). Dit is tekenend voor de mentaliteit in Het Hogeland. Mensen laten zich niet door tegenslagen uit het veld slaan. Zoals men dat ook na de aardbevingsellende opnieuw heeft laten zien. De gemeente is, na de herindeling in 2019, met 907 vierkante kilometer de tweede gemeente qua oppervlakte in Nederland en is met 48.000 inwoners relatief dunbevolkt.

Opgaven

2. Het Hogeland kampt met een dubbele vergrijzing. Het aandeel ouderen (65+) in Het Hogeland was in 2023 47% van het totale aantal inwoners. In 2040 ligt dit aantal naar verwachting op

65%.¹ Daarmee neemt de druk op de zorg (meer vraag) en de arbeidsmarkt (dalend arbeidspotentieel) sterk toe.

3. De beschikbaarheid en de nabijheid van voorzieningen gericht op gezondheid, welzijn, onderwijs en openbaar vervoer in Het Hogeland staan tevens onder druk.
4. De sociaal-economische positie van Hogelandsters¹ ligt vooral in de Noordelijke delen van de gemeente structureel beduidend lager dan in de rest van Nederland. Er liggen in de regio kansen en impulsen om de positie van inwoners en ondernemers uit het midden- en kleinbedrijf (mkb) te verbeteren, bijvoorbeeld door aan te sluiten op ontwikkelingen op het gebied van duurzame economie, de energietransitie en de uitbreiding van de Eemshaven.
5. De omvang en de sociaaleconomische kenmerken van het gebied, de beschikbare capaciteit voor handhaving, maar ook de ligging nabij meerdere internationale zeehavens langs een lange kustlijn maken waakzaamheid, dienstbaarheid en veiligheid tot een uitdaging. De sociaal-emotionele ontwikkeling van jongeren staat - mede door de aardbevingsproblematiek - onder druk. Het aandeel voortijdig schoolverlaters en jeugdwerkloosheid is hoger en er zijn relatief veel jongeren die als 'hoog risico jongeren' worden gekenmerkt. Dit zijn ingrediënten waardoor op het Hogeland de kans op ondermijnende criminaliteit hoger is².

Nationale doelstellingen

6. De Regio Deal Het Hogeland sluit aan bij meerdere nationale doelstellingen. Voor de Regio krijgen deze ambities vorm in onder andere Nij Begun³ en Elke Regio Telt⁴. Met de inzet van deze Regio Deal zetten de Partijen in de regio zich klaar voor een effectieve aanpak van langjarige programma's zoals Nij Begun en Elke Regio Telt.
7. HG/BZK onderschrijft de doelen en de aanpak van de Regio Deal die passen bij de nationale doelstellingen op zijn beleidsterreinen en zal als Partij concreet bijdragen aan bepaalde onderdelen van deze Regio Deal. Deze bijdrage(n) en de daarbij behorende inzet worden bij de betreffende onderdelen van de Regio Deal expliciet weergegeven.

Regionale samenwerking

8. Een specifieke opgave gericht op de samenwerking zit in de lerende aanpak 'Nieuw Samenspel' en het herstel van vertrouwen van inwoners in de overheid. De samenredzaamheid (zie doelstellingen) maakt alleen een kans als dit de komende jaren breed gedragen ontwikkeld wordt in de samenwerking tussen inwoners, de welzijn- en zorgaanbieders, de maatschappelijke organisaties, de gemeente, het bedrijfsleven en de verenigingen. De opgave is om samen in de buurt, wijk, Regio nieuwe verbindingen te leggen en zo de gemeenschapszin te bevorderen.

Komen het volgende overeen:

1. Doelen, aanpak en resultaten Regio Deal Het Hogeland

Artikel 1 – Doelen

De Regio Deal Het Hogeland beoogt de brede welvaart in Het Hogeland naar ten minste het Nederlands gemiddelde te brengen, met name op opgaven rondom sociaal-economische positie, de (dubbele) vergrijzing, de beschikbaarheid en nabijheid van voorzieningen en de sociaal - economische status. Het biedt perspectief aan alle inwoners en met name die dit het hardst nodig hebben. Dit sluit nauw aan bij de maatregelen van Nij Begun. Via de ontwikkeling van het Nieuw Samenspel zorgt de Regio voor een bestendige samenwerking tussen betrokken Partners die dragend wordt voor de in gezamenlijkheid beoogde veranderingen.

Deze ambitie vertalen Partijen specifiek voor de Regio Deal Het Hogeland in de volgende hoofddoelen:

¹ Deze cijfers zijn gebaseerd op het onderzoek 'Brede Welvaart op Het Hogeland' van het Sociaal-Planbureau Groningen (2023). Verdere cijfers en statistieken zijn hier ook op gebaseerd.

² Gegevens afkomstig uit het rapport 'Ondermijning in het Ommeland' van Van der Torre et al. (2023).

³ Zie <https://www.rijksoverheid.nl/documenten/kamerstukken/2023/04/25/nij-begun-op-weg-naar-erkenning-herstel-en-perspectief>

⁴ Zie o.a. <https://www.rijksoverheid.nl/documenten/kamerstukken/2024/03/01/kamerbrief-tk-over-vervolg-uitwerking-aanpak-elke-regio-telt>

1. Het versterken van samenredzaamheid van gemeenschap(pen). Verdere ontwikkeling van de "Samen de schouders eronder cultuur" om zo effectief te anticiperen op en om te gaan met de effecten van de vergrijzing en verschraling;
2. Het stimuleren dat meer mensen meedoen en deelnemen aan de samenleving. Bevorderen dat inwoners zich hierin niet alleen betrokken maar ook gewaardeerd voelen;
3. De jeugd heeft de toekomst. Verbetering van de positie van mensen begint daar. Investeren in het samenspel tussen gezin, school en wijk of dorp geeft betere ontwikkelkansen, gezonder opgroeien en helpt zo te leiden naar het juiste spoor (preventieve werking).

Artikel 2 - Aanpak

Centrale aanpak: Nieuw Samenspel

In de Regio Deal Het Hogeland wordt gewerkt vanuit het ontwikkelen van een 'Nieuw Samenspel'. Om de ambities en doelen te bereiken is het nodig dat er buiten de kaders en (deels ook) verantwoordelijkheden van verschillende samenwerkingspartners gedacht wordt, waarbij meer vanuit het besef van het hebben van een gemeenschappelijke opgave gewerkt wordt. Dit betekent ook dat gedurende de uitvoering van de Regio Deal de mogelijkheid bestaat dat nieuwe Partners zich aansluiten.

De aard van de betrokkenheid van de verschillende Partners bij de uitvoering van de Regio Deal door de Maatschappelijke Coalitie zal in het verlengde van deze Regio Deal worden geformaliseerd door middel van een Memorandum van Overeenstemming (MoU) tussen de gemeente Het Hogeland en elk van de boven genoemde Partners.

De MoU's zullen door de Partners en de Gemeente Het Hogeland bekrachtigd worden door de ondertekening ervan. Deze acht documenten (MoU's) vormen de pijlers onder de aanpak en de verdere ontwikkeling van het uitvoeringsplan van de Regio Deal door de Maatschappelijke Coalitie Sociaal Domein het Hogeland.

Zo werkt de Regio door het vormen van een gezamenlijke aanpak toe naar een omwenteling. Partijen willen een cultuur creëren waarin het gemakkelijk en logisch is om elkaar op te zoeken, kennis te delen en ervaringen uit te wisselen. Van elkaar leren in het nieuwe samenspel gaat met vallen en opstaan, dat vertrouwen wil de Regio in gezamenlijkheid verder ontwikkelen. Zo is de ontwikkeling van de aanpak zelf ook een doel binnen het uitvoeringsplan van de Regio Deal. Partijen sluiten aan bij wat er al is en waar de energie zit en stimuleren door een effectievere samenwerking en aanpak de participatie van burgers.

De Regio Deal Het Hogeland bestaat uit drie programmalijnen:

1. Krachtige Kernen: samenredzaamheid in de dorpen;
2. Kansrijke Hogelandsters: meer mensen doen mee;
3. Op het juiste spoor: betrokken en gewaardeerd.

De programmalijnen zijn zo opgesteld dat ze meerdere doelen dienen en hiermee kruisverbanden bevorderen.

Programmalijn 1: Krachtige kernen: samenredzaamheid in de dorpen

In dit thema staan de (krachtige) dorpsgemeenschappen centraal. Dit is gerelateerd aan opgaven als de (dubbele) vergrijzing en de afname van beschikbaarheid en nabijheid van voorzieningen. Dit komt vooral tegemoet aan het eerste doel om te investeren in gemeenschappen en de samenredzaamheid in de dorpen. En in tweede instantie ook de doelen 'betrokken en gewaardeerd' en het 'Nieuw Samenspel'. De dorpen in Het Hogeland kennen hun eigen toekomstplannen en een netwerk om elkaar te helpen, inwoners van dorpen vinden in de Maatschappelijke Coalitie een ondersteunende samenwerkingspartner.

- De Regio werkt toe naar een dorpseigen aanpak, waarin mensen en organisaties van en met elkaar leren en ontwikkelen. Partijen willen investeren in een goede methode om tot een dorpsplan te komen, waarbij de representativiteit geborgd wordt.

- De Regio werkt aan 'natuurlijk eigenaarschap' en betrokkenheid vanuit de dorpen. Dit doet de Maatschappelijke Coalitie door zichtbaar en laagdrempelig toegankelijk te zijn voor inwoners en hen vroeg te betrekken bij ontwikkelingen en ruimte te geven om mee te denken over het hoe en waarom. De ontwikkeling van dit eigenaarschap vereist ook dat inwoners de impact zien van eigenkeuzes, bijvoorbeeld in relatie tot de inzet van schaarse publieke middelen. Inwoners zijn, ook, participanten in het Nieuwe Samenspel. Binnen de coalitie zijn de Vereniging van Groninger Dorpen, Mensenwerk en de Gebiedscoöperatie Het Hogeland belangrijke Partners in dit streven.
- De Regio versterkt de regionale en lokale infrastructuur op het gebied van voorzieningen, o.a. door het verbinden van informele en formele netwerken binnen de gemeenschappen.
- Hierbij kan gedacht worden aan de ondersteuning en ontwikkeling van kruisverbanden in de dorpen, bijvoorbeeld tussen (bestaande) leerwerkvoorzieningen en praktische inzet op het gebied van mantelzorg, klussendienst, vervoer, groenonderhoud of een boodschappendienst. Belangrijke Partners binnen de Maatschappelijke Coalitie die hierin al veel ervaring hebben zijn Het Ontwikkelplein (ook in samenwerking met Stichting Werk op Maat), Mensenwerk Hogeland (ook in samenwerking met Biblionet) en, vanuit de Gebiedscoöperatie Het Hoogeland, het Vakland.
- In het verlengde van het vorige punt vormen dorpshuizen, huiskamers en andere ontmoetingspunten waar bijvoorbeeld ook de toegang tot informatie of ondersteunende diensten beschikbaar zijn daar waar mogelijk een wezenlijk onderdeel van lokale infrastructuur die bijdraagt aan versterking van de gemeenschap(-szin) en versterking van de samenredzaamheid.
- De Regio maakt een vliegende start met de zgn. 'Nij Begun Academie'.⁵ Dit is een leeromgeving die wordt ontwikkeld door de Regio samen met het Instituut voor Publieke Waarden. Deze Academie richt zich op een combinatie van een doorbraakmethode en dorpenaanpak. Over vier jaar hebben Partijen hun Hogelandster werkwijze hierin gecreëerd.

Programmaliijn 2: Kansrijke Hogelandsters: meer mensen doen mee

Inwoners van Het Hogeland verdienen gelijke kansen. Een (gemiddeld) lagere sociaaleconomische positie vraagt erom specifieke doelgroepen in Het Hogeland meer kansen te bieden, mee (kunnen) doen is om heel veel redenen belangrijk. Ondernemers in Het Hogeland vragen om goed geschoold personeel en zien kansen om zich verder te ontwikkelen in de Regio.

Dit gebeurt:

- door werkgevers te stimuleren in te blijven zetten op de persoonlijke ontwikkeling van werknemers;
- door on(der)benut arbeidspotentieel op te sporen c.q. in beeld te krijgen en toe/op te leiden naar werk;
- door flexibele inzet en (praktische) kennis van arbeidskrachten te stimuleren met leerwerktrajecten in samenwerking met ondernemers;
- door scholen en bedrijven aan elkaar koppelen; de Regio als klaslokaal;
- door doorlopende leerlijnen te creëren vorm en inhoud geven aan het leren vanuit de praktijk, het bedrijfsleven en intensieve samenwerking tussen voortgezet onderwijs & middelbaar beroepsonderwijs;
- door maatschappelijke waardecreatie die bedrijven en instellingen leveren te ondersteunen met een vergoeding, zodat ondernemers ook werkelijk in de gelegenheid zijn om leerwerkplekken te kunnen en blijven aanbieden;
- door in te zetten op leerwerk voorzieningen voor groepen inwoners die 'het meest aan de kant staan'. Dit doen we onder andere door vanuit deze leerwerkvoorzieningen praktische (hulp-)diensten aan te bieden;
- door aansluiting bij de Sociale Agenda 'Nij Begun' zoals onder meer bij de verlengde en verrijkte schooldag. Daar wil de Regio op anticiperen en aansluiten.

SZW signaleert relevante ontwikkelingen in Rijksbeleid en nationale programma's die kansrijk zijn voor de uitvoering van de programmaliijn Kansrijke Hogelandsters: meer mensen doen mee. SZW

⁵ De Nij Begun Academie is niet direct onderdeel van één van de 50 maatregelen uit de Kamerbrief Nij Begun.

spant zich in om waar nodig verbinding te leggen met relevante landelijke programma's die betrekking hebben op of raakvlak hebben met het opsporen van on(der)benut arbeidspotentieel en hen toe/op te leiden naar werk. Daarnaast spant SZW zich in om een bijdrage te leveren aan het ontwikkelen van leerwerk voorzieningen voor groepen inwoners die 'het meest aan de kant staan'. Bovendien adviseert SZW de regio desgevraagd bij het inrichten van trajecten naar werk en/of scholing voor jongeren. Dit doet SZW door bij te dragen aan kennisuitwisseling met als doel te zorgen voor een goede aansluiting op beleidsterreinen van SZW. HG/BZK spant zich in om te zorgen voor een effectieve aansluiting bij de Sociale Agenda 'Nij Begun'.

Programmaliijn 3: Op het juiste spoor: betrokken en gewaardeerd

Binnen deze programmaliijn is het doel om tot een preventieve regionale aanpak te komen.

Om risico's op voortijdige schoolverlaters en/of daarmee wegglijden in de (ondermijnende) criminaliteit tegen te gaan, zoekt de aanpak van deze programmaliijn aansluiting op de aanpak die door Groninger gemeenten, met Mensenwerk Het Hogeland en in aansluiting op de LEA (Lokaal Educatieve Agenda) is ontwikkeld.

In dit kader wordt het volgende gedaan:

- De Regio werkt aan een preventieve aanpak gericht op 'onzichtbare' jongeren oftewel de NEET (not in employment, education or training) jongeren;
- De Regio brengt jongeren die geen werk hebben en geen opleiding volgen in beeld;
- De Regio intensificeert de inzet gericht op deze jongeren door straatteams die uit verschillende disciplines bestaan;
- De Regio werkt toe naar een gezamenlijke aanpak, door intensief en nauw samenwerken en vooral van elkaar te leren vanuit het onderwijs en het straatwerk.

JenV zal binnen deze programmaliijn toezien op de samenwerking met het RIEC en andere relevante partners. Inhoudelijk kan JenV meedenken over het opzetten van een preventieve aanpak en daarbij passende interventies. Ook kan JenV meedenken over andere veiligheidsthema's die mogelijk aan de orde komen binnen deze programmaliijn.

Artikel 3 – Beoogde resultaten

Het beoogde resultaat vanuit de Regio Deal Het Hogeland is dat de betrokken Partijen (inwoners, ondernemers, overheden en kennisinstellingen) goed samenwerken, duurzame bestendige netwerken hebben opgebouwd, waarin met, van en door elkaar wordt geleerd, kennis en ervaringen worden uitgewisseld en ontwikkeld. De Regio Deal wordt benut als een impuls voor een manier van werken die ook op de lange termijn geborgd kan worden, via bijvoorbeeld Nij Begun.

Programmaliijn 1: Krachtige kernen: samenredzaamheid in de dorpen

- Er is, als resultaat van het Nieuw Samenspel, per dorp of cluster, een gedegen en bestendige dorpseigen aanpak ontwikkeld en de Maatschappelijke Coalitie is voor iedereen toegankelijk en effectief in het (preventief) adresseren en oplossen van zaken die in huizen, straten, buurten en dorpen spelen binnen het Sociaal Domein;
- Projecten en activiteiten van de Maatschappelijke Coalitie in de dorpen dragen onomstotelijk (en dus vooral in de hoofden en harten van inwoners) bij aan verhoging van de gemeenschapszin en samenredzaamheid maar ook aan het (individuele) welzijn;
- De gezamenlijke aanpak werkt ook meetbaar (financieel) preventief; er is o.a. een dalend beroep op de huisarts. Op basis van referentie projecten wordt een besparing van zo'n 40 euro per inwoner aan huisartsenzorg gerealiseerd;
- De dorpen in het Hogeland zijn in staat gesteld om - deels ook verder - te werken aan een breed gedragen, representatief toekomstbeeld voor hun dorp.

Programmaliijn 2: Kansrijke Hogelandsters: meer mensen doen mee

- Er zijn 3 extra leerwerk voorzieningen gestart;
- Er is vanuit de leerwerktrajecten een palet aan praktische hulpdiensten (zoals vervoer, zorg, klussendienst, groenonderhoud etc.) voor de dorpen ontwikkeld.

Programmaliijn 3: Op het juiste spoor: betrokken en gewaardeerd

- Er staat een effectief netwerk om jongeren in beeld te brengen, op het juiste spoor te krijgen en te houden;
- Partijen beogen 15 à 20 'onzichtbare' jongeren (NEET) per jaar te stimuleren om een traject naar werk en/of scholing op te starten.

Naast de resultaten vanuit de programmaliijnen beogen en verwachten Partijen de volgende concrete resultaten met betrekking tot de regionale samenwerking:

- De Regio heeft een sterk regionaal netwerk (op onderwerpen) ontwikkeld;
- Er is een stevige en toekomstgerichte regionale samenwerking in quadruple helix-verband opgezet, waarmee ook op de langere termijn in het kader van 'Nij Begun' en 'Elke regio telt' kan worden gewerkt aan de toekomst;
- Er is een actief lerend netwerk met de overige Regio Deals, het meest intensief met Groningen-Noord, Oost-Groningen en Regiocentra Groningen hier maakt de Provincie Groningen ook deel van uit.

2. Inzet middelen Regio Envelop voor uitvoering Regio Deal Het Hogeland

Artikel 4 – Uitgangspunten

1. Partijen beogen een gecoördineerde beleidsmatige inzet van hun gezamenlijke financiële middelen op basis van de afspraken in deze Regio Deal. De Regio geeft met die middelen uitvoering aan de Regio Deal Het Hogeland zoals het initiëren en/of realiseren van programma's en projecten en andere uitvoeringsactiviteiten in het kader van de doelen en interventies van de Regio Deal Het Hogeland zoals bedoeld in artikelen 1 tot en met 3. Op deze wijze zetten Partijen zich in om de regionale opgave van de Regio Het Hogeland te realiseren.
2. VRO reserveert maximaal € 12,1 mln. inclusief eventueel verschuldigde BTW vanuit de Regio Envelop als Rijksbijdrage voor uitvoeringsactiviteiten als bedoeld in het eerste lid, volgens de in de onderstaande tabel opgenomen onderverdeling. Hierin zijn ook de uitvoeringskosten oftewel VAT-kosten (Vorbereiding, Administratie en Toezicht) opgenomen, waarbij uitgegaan wordt van maximaal 3% van de Rijksbijdrage.
De Regio reserveert minimaal een bedrag van in totaal € 12,52 mln. aan regionale financiering voor uitvoeringsactiviteiten als bedoeld in het eerste lid volgens de in de onderstaande tabel opgenomen onderverdeling:

Uitvoeringsactiviteiten	Maximale rijksbijdrage¹⁾	Regionale financiering	Totaal bedrag
1. Programmaliijn Krachtige Kernen	€ 5,30 mln.	€ 6,87 mln.	€ 12,17 mln.
2. Programmaliijn Kansrijke Hogelandsters	€ 4,15 mln.	€ 3,72 mln.	€ 7,87 mln.
3. Programmaliijn Op het juiste spoor	€ 2,29 mln.	€ 1,29 mln.	€ 3,58 mln.
Uitvoeringskosten (VAT)	€ 0,36 mln.	€ 0,64 mln.	€ 1,00 mln.
Bijdragen totaal maximaal	€ 12,10 mln.	€ 12,52 mln.	€ 24,62 mln.

3. De verdeling opgenomen in de tabel in het tweede lid geldt als uitgangspunt. Partijen zijn zich ervan bewust dat gedurende de looptijd van de Regio Deal omstandigheden en/of prioriteiten kunnen wijzigen. Partijen kunnen, na bespreking in het Rijk-Regio-overleg, een gewijzigde verdeling over de programmaliijnen afspreken. Op deze wijziging van Regio Deal Het Hogeland is artikel 11 van toepassing.

De regionale financiering is als volgt opgebouwd:

	Publieke financiering	Private financiering	Totaal bedrag
Financiële bijdrage	€ 7,28 mln.	€ 2 mln.	€ 9,28 mln.
Bijdrage in natura	€ 3,24 mln.	€ 0 mln.	€ 3,24 mln.
Bijdragen totaal maximaal	€ 10,52 mln.	€ 2 mln.	€ 12,52 mln.

Artikel 5 - Regiokassier

Partijen spreken af dat in het kader van de uitvoeringsactiviteiten van de Regio Deal Het Hogeland de gemeente Het Hogeland de rol zal vervullen van regiokassier. De regiokassier draagt zorg voor het nakomen van de voorwaarden en verplichtingen, zoals verwoord in de Specifieke uitkering ten behoeve van de uitvoeringsactiviteiten Regio Deals.

3. Governance uitvoering Regio Deal Het Hogeland

Artikel 6 - Rijk-Regio-overleg

1. Periodiek treden Partijen in overleg over de onderlinge samenwerking in het kader van de Regio Deal Het Hogeland en met andere publieke en/of private samenwerkingsPartners. Dit Rijk-Regio-overleg ziet toe op de uitvoering van Regio Deal zoals beschreven in dit convenant.
2. Het Rijk-Regio-overleg vergadert tenminste eenmaal per jaar, over de voortgang van, en eventuele knelpunten of risico's in, de uitvoering van de Regio Deal en andere actualiteiten in de Regio. Het Rijk-Regio-overleg sluit aan bij de overleggen tussen Rijk en regio met betrekking tot 'Nij Begun'.
3. Het in het eerste lid bedoelde Rijk-Regio-overleg bestaat uit de volgende vertegenwoordigers:
 - a. vanuit de ministeries van het Rijk:
 - i. Volkshuisvesting en Ruimtelijke Ordening;
 - ii. Binnenlandse Zaken en Koninkrijkrelaties/Herstel Groningen;
 - iii. Sociale Zaken en Werkgelegenheid;
 - iv. Justitie en Veiligheid.
 - b. vanuit de Regio:
 - i. Gemeente Het Hogeland;
 - ii. Een bestuurlijke vertegenwoordiging vanuit de maatschappelijk Partners, gekoppeld aan de drie programmalijnen.
4. Specifiek wordt namens HG/BZK in de ambtelijke voorbereiding van het Rijk-Regio-overleg de samenhang bewaakt tussen de doelen, aanpak, resultaten van de Regio Deal Het Hogeland en de Sociale en Economische Agenda van 'Nij Begun'.
5. Het Rijk-Regio-overleg voorziet in zijn eigen werkwijze, waarbij het uitgangspunt is dat de regio bij het organiseren, uitnodigen en verslagleggen de lead heeft. Het Rijk-Regio-overleg bestaat uit de ministeries van VRO, BZK, SZW en JenV, de gemeente Het Hogeland en een bestuurlijke vertegenwoordiging vanuit de betrokken maatschappelijke organisaties.
6. Het Rijk-Regio-overleg spreekt een escalatieregeling af.
7. Betrokken Partijen zien zelf toe op een adequate verantwoording aan achterbannen en/of volksvertegenwoordigers.

4. Evaluatie, voortgang en communicatie Regio Deal

Artikel 7 – Evaluatie en voortgang

1. De Regio brengt de beginsituatie van de regionale opgave in kaart. Daarnaast bepaalt de Regio een evaluatie-aanpak waarmee bijgehouden kan worden of de afgesproken aanpak (artikel 2) bijdraagt aan de doelen (artikel 1) van de Regio Deals. De beginsituatie en evaluatie-aanpak zijn beschreven in het voorjaar van 2025. Bij het bepalen van de indicatoren en de wijze van monitoring en evaluatie sluit de Regio Deal Het Hogeland waar mogelijk aan bij het monitorings- en evaluatieproces van Nij Begun.
2. De Regio stelt éénmaal per jaar een voortgangsrapportage op, met daarin:
 - a. de voortgang van de initiatieven en projecten;

- b. in hoeverre partijen op schema liggen om de beoogde resultaten (artikel 3) te behalen.
3. De jaarlijkse voortgangsrapportage wordt in concept voor 15 juni van ieder jaar voorgelegd aan Partijen, gelet op indiening voor 15 juli bij de minister van VRO in het kader van de specifieke uitkering.
 4. De Regio kan met de jaarlijkse voortgangsrapportage het Algemeen Bestuur van de gemeenteraad informeren. VRO gebruikt de jaarlijkse voortgangsrapportage als input voor de periodieke voortgangsrapportage van alle Regio Deals voor de Tweede Kamer van de Staten-Generaal.
 5. VRO draagt zorg voor onderzoek, betreffende het geheel van de Regio Deals (o.m. de resultaten en effecten van de Deals voor brede welvaart). De Regio verleent haar medewerking hieraan.
 6. BZK verzamelt binnen het geheel van de Regio Deals lessen en kennis over de (door)ontwikkeling van Regionale samenwerking binnen het stelsel van openbaar bestuur, waarmee mede uitvoering wordt gegeven aan de Actieagenda Sterk Bestuur.⁶

Artikel 8 – Communicatie

1. Partijen zien toe op een gezamenlijke communicatiestrategie en -plan, waarbij de Regio in de lead is.
2. De Regio zal bij projecten die deel uitmaken van de uitvoering van de Regio Deal Het Hogeland vragen om in de communicatie over die projecten kenbaar te maken dat het project mede mogelijk is gemaakt in samenwerking tussen Rijk en Regio.

5. Slotbepalingen

Artikel 9 - Uitvoering in overeenstemming met Unierecht

De afspraken van deze Regio Deal en/of de daaruit voortvloeiende maatregelen worden in overeenstemming met het recht van de Europese Unie uitgevoerd en uitgewerkt in het bijzonder voor zover de afspraken vallen onder de werking van de Europese regels met betrekking tot aanbesteding, mededinging, staatssteun en technische normen en voorschriften.

Artikel 10 - Gegevensuitwisseling

1. De in het kader van (de uitvoering van) deze Regio Deal uitgewisselde dan wel uit te wisselen informatie is in beginsel openbaar. Indien een Partij verzoekt om geheimhouding zullen de overige Partijen deze informatie in beginsel geheimhouden en deze geheel noch gedeeltelijk aan enige derde bekendmaken, behoudens voor zover een verplichting tot openbaarmaking voortvloeit uit de wet, een rechterlijke uitspraak of deze Regio Deal.
2. Partijen dragen er zorg voor dat concurrentiegevoelige en/of privacygevoelige informatie uitsluitend wordt gedeeld voor zover dit in overeenstemming is met de relevante internationale, Europese en nationale wettelijke kaders. Zij kunnen hiertoe nadere afspraken vastleggen.

Artikel 11 - Wijzigingen

1. Elke Partij kan schriftelijk verzoeken deze Regio Deal te wijzigen. De wijziging behoeft de instemming van alle Partijen.
2. Partijen treden in overleg binnen 6 weken nadat een Partij het verzoek kenbaar heeft gemaakt bij VRO. VRO informeert de overige Partijen over de voorgestelde wijziging en vraagt hen om instemming.
3. Nadat alle Partijen aan VRO kenbaar hebben gemaakt in te stemmen met het verzoek tot wijziging wordt de wijziging en de verklaringen tot instemming als bijlage aan dit convenant gehecht.

⁶ Met de Actieagenda Sterk Bestuur (2022, zie overheid.nl) richt het ministerie van BZK zich op het versterken van de samenwerking binnen het Rijk en de samenwerking tussen Rijk, mede-overheden en niet-overheidspartners.

Artikel 12 - Opzegging

1. Elke Partij kan de Regio Deal Het Hogeland met inachtneming van een opzegtermijn van 3 maanden schriftelijk opzeggen, indien een zodanige verandering van omstandigheden is opgetreden dat deze Regio Deal billijkheidshalve op korte termijn behoort te eindigen. De opzegging moet de verandering in omstandigheden vermelden.
2. Wanneer een Partij deze Regio Deal opzegt, blijft de Regio Deal voor de overige Partijen in stand voor zover de inhoud en de strekking ervan zich daartegen niet verzetten.
3. Ingeval van beëindiging van de Regio Deal Het Hogeland krachtens opzegging is geen van de Partijen jegens een andere Partij schadeplichtig.

Artikel 13 - Toetreding nieuwe Partijen

1. In overeenstemming met alle Partijen kunnen anderen tijdens de looptijd van de Regio Deal Het Hogeland als nieuwe Partijen toetreden tot deze Regio Deal. Een toetredende partij dient de verplichtingen die voor haar uit de Regio Deal voortvloeien te aanvaarden.
2. Het schriftelijke verzoek tot toetreding met daarbij de concrete bijdrage aan de Regio Deal Het Hogeland wordt gericht aan VRO. VRO informeert Partijen en vraagt hen om instemming.
3. Zodra alle Partijen aan VRO schriftelijk kenbaar hebben gemaakt in te stemmen met het verzoek tot toetreding, ontvangt de toetredende partij de status van Partij van de Regio Deal Het Hogeland en gelden voor die partij de voor haar uit de deal voortvloeiende rechten en verplichtingen.
4. Het verzoek tot toetreding en de verklaringen tot instemming worden als bijlagen aan de Regio Deal Het Hogeland gehecht.

Artikel 14 - Ongeldigheid

Indien een bepaling van de Regio Deal in enige mate als nietig, vernietigbaar, ongeldig, onwettig of anderszins als niet-bindend moet worden beschouwd, bijvoorbeeld wegens strijdigheid met het Besluit Specifieke uitkering Regio Deals vierde, vijfde en zesde tranche (zoals deze luidt op het moment dat de strijdigheid zich voordoet of alsdan in bestuursrechtelijke zin is vastgesteld), wordt die bepaling, voor zover nodig, uit de Regio Deal verwijderd en vervangen door een bepaling die wel bindend en rechtsgeldig is en die de inhoud van de niet-geldige bepaling zoveel mogelijk benadert. De overige bepalingen van de Regio Deal blijven in een dergelijke situatie ongewijzigd en onverminderd geldig.

Artikel 15 - Publiekrechtelijke medewerking en toepasselijk recht

1. De in het kader van Regio Deal door Partijen te verlenen (publiekrechtelijke) medewerking laat de publiekrechtelijke positie en bevoegdheden van Partijen onverlet.
2. Op deze Regio Deal is uitsluitend Nederlands recht van toepassing.

Artikel 16 – Nakoming

De Regio Deal is niet in rechte afdwingbaar. Partijen kunnen elkaar aanspreken op tekortkomingen in de nakoming van de Regio Deal in het Rijk-Regio overleg.

Artikel 17 - Ondertekening in verschillende exemplaren

De Regio Deal Het Hogeland kan worden ondertekend door Partijen in verschillende exemplaren, die samengevoegd hetzelfde rechtsgevolg hebben alsof deze Regio Deal is ondertekend door alle Partijen in één exemplaar.

Artikel 18 - Citeertitel

Deze Regio Deal kan worden aangehaald als Regio Deal Het Hogeland.

Artikel 19 – Inwerkingtreding en looptijd

1. Deze Regio Deal treedt in werking met ingang van de dag na ondertekening door alle Partijen en eindigt op 31 december 2028.
2. Partijen kunnen, na bespreking in het Rijk-Regio-overleg, de looptijd van de Regio Deal wijzigen conform de procedure in artikel 11. De regiokassier zal rekening houden met de samenhang tussen de wijziging van de looptijd van de Regio Deal en de verleende *specifieke uitkering ten behoeve van de uitvoeringsactiviteiten Regio Deals*.

Artikel 20 - Publicatie

1. Deze Regio Deal zal net als andere Regio Deals openbaar worden gemaakt door publicatie in de Staatscourant, waardoor anderen kennis kunnen nemen van de Regio Deals.
2. VRO rapporteert over de Regio Portefeuille, alsmede de hieruit voortvloeiende Regio Deals naar de Tweede Kamer van de Staten-Generaal.